

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет журналістики
Кафедра медіапродюсування та видавничої справи



ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О. Б. Жильцов

« * »

2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Теорія та практика бестселера

для студентів

Спеціальності 061 Журналістика

Рівня вищої освіти *першого (бакалаврського)*

Освітня програма 061.00.03 **Видавнича справа та редагування**



Київ-2023

Розробники:

Гарачковський О., викладач кафедри медіапродюсування та видавничої справи;

Перконос К., викладачка кафедри медіапродюсування та видавничої справи

Викладачі:

Перконос К., викладачка кафедри медіапродюсування та видавничої справи

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри медіапродюсування та видавничої справи

Протокол від 1 вересня 2023 року № 1

Завідувач кафедри _____ Н.М. Фіголь

Робочу програму погоджено із гарантом освітньо-професійної програми з видавничої справи та редагування

_____ 2023 року

Гарант освітньо-професійної програми _____ В. І. Шпак

Робочу програму перевірено

_____ 2023 р.

Заступник декана Факультету журналістики

з науково-методичної та навчальної роботи _____ В. Є. Сошинська

Пролонговано

на 2023/2024 н.р. _____ (Фіголь Н.М.) «01» 09 2023 р., протокол № 1

на 20__/20__ н.р. _____ «__» __ 20__ р., протокол № _____

на 20__/20__ н.р. _____ «__» __ 20__ р., протокол № _____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	4/120	
Курс	2, 3	
Семестр	4, 5	
Кількість змістових модулів з розподілом	3	
Обсяг кредитів	4	
Обсяг годин, в тому числі:	120	
Аудиторні	42	
Модульний контроль	8	
Семестровий контроль	30	
Самостійна робота	40	
Форма семестрового контролю	Іспит	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Теорія та практика бестселера» є освоєння студентом концептуально-теоретичних, практичних засад функціонування, а також застосування методів редакторського аналізу, публікації та продажу бестселерів. Курс розглядає концепцію бестселера з теоретичного та практичного поглядів, досліджує фактори успіху та невдачі книг.

Завдання дисципліни передбачають:

розвивати *спеціальні компетентності*:

СК03. Здатність створювати медіапродукт:

- здатність генерувати нові ідеї у професійній сфері;
- знання алгоритму редакційної підготовки видавничого продукту (друкованого, електронного, теле- та радіопродукту);
- здатність до застосування методів редакторського аналізу при опрацюванні текстів різного цільового і читацького призначення;
- здатність контролювати якість текстового та мультимедійного контенту різних видів медійних продуктів;
- знання основних поліграфічних процесів і вимог до поліграфічного виконання видання;
- здатність контролювати якість видавничого продукту.

3. Результати навчання за дисципліною

Програмні результати навчання:

ПРН-15. Створювати грамотний і якісний медіапродукт на задану тему, визначеного жанру, з урахуванням каналу поширення чи платформи оприлюднення.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторна	Модульні	
Змістовий модуль 1. Теорія бестселера							
Тема 1. Визначення поняття «бестселер»	4	2		2			
Тема 2. Принципи отримання статусу бестселера	4			4			
Тема 3. Специфіка світового ринку бестселерів	18			4			14
Тема 4. Специфіка українського ринку бестселерів	4			4			
Модульний контроль	2					2	
<i>Разом</i>	32	2		14		2	14
Змістовий модуль 2. Аналіз бестселерів							
Тема 5. Бестселер у художній літературі	6	2		4			
Тема 6. Бестселер у нонфікшн літературі	18			4			14
Тема 7. Визначення критеріїв успіху книжки	4			4			
Модульний контроль	2					2	
<i>Разом</i>	30	2		12		2	14
Змістовий модуль 3. Аналіз тенденцій							
Тема 8. Креативність та інновації у створенні бестселерів	16			4			12
Тема 9. Залучення аудиторії та комунікація з читачами.	4			4			
Тема 10. Бестселер як соціальне явище	4			4			
Модульний контроль	4					4	
<i>Разом</i>	28			12		4	12
<i>Іспит</i>	30						
<i>Усього</i>	120	4		38		8	40

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Фактори успіху бестселера.

Тема 1. Визначення поняття «бестселер».

Історія та еволюція поняття «бестселер». Історія створення поняття «бестселер» та його походження. Дослідження книги Арчер Дж., Джокерс М. Л. «Код бестселера».

Тема 2. Принципи отримання статусу бестселера.

Огляд зарубіжного видавничого ринку. Приклади успішних та неуспішних бестселерів на зарубіжному ринку. Огляд українського видавничого ринку. Приклади успішних та неуспішних бестселерів на українському ринку

Тема 3. Специфіка світового ринку бестселерів.

Огляд жанрів, що присутні на світовому ринку. Аналіз вимог до жанрової структури бестселерів на світовому ринку. Визначення співвідношення між популярністю жанрів та їх успішністю на ринку бестселерів

Тема 4. Специфіка українського ринку бестселерів.

Огляд жанрів, що присутні на українському ринку. Аналіз вимог до жанрової структури бестселерів на українському ринку. Визначення співвідношення між популярністю жанрів та їх успішністю на ринку бестселерів.

Змістовий модуль 2. Аналіз бестселерів

Тема 5. Бестселер у художній літературі.

Визначення поняття «бестселер» в контексті художньої літератури. Огляд основних жанрів художньої літератури та їхні характеристики. Аналіз вимог до жанрової структури бестселерів в різних жанрах художньої літератури.

Тема 6. Бестселер у нонфікшн літературі.

Огляд основних жанрів нонфікшн літератури та їхні характеристики. Популярність бестселерів у нонфікшн літературі та її передумови. Аналіз тенденцій розвитку бестселерів у нонфікшн літературі.

Тема 7. Визначення критеріїв успіху книжки

Огляд формування статусу бестселера на прикладі конкретних книжок. Аналіз відгуків та рецензій на бестселери. Визначення ключових характеристик бестселерів у різних жанрах.

Змістовий модуль 3. Аналіз тенденцій.

Тема 8. Креативність та інновації у створенні бестселерів.

Аналіз відомих творців та їхніх підходів до створення бестселерів. Дослідження впливу інноваційних підходів на успіх книги. Аналіз взаємодії між креативністю та комерційним успіхом книги. Аналіз тенденцій у використанні інновацій у видавничій справі та їхнього впливу на створення та просування бестселерів.

Тема 9. Залучення аудиторії та комунікація з читачами.

Залучення уваги аудиторії до книжки. Створення контенту для читачів. Підтримка взаємодії та комунікації з читачами. Взаємодія з критиками та блогерами.

Тема 10. Бестселер як соціальне явище.

Визначення соціальної ролі бестселера. Аналіз впливу бестселерів на громадську свідомість. Вивчення впливу бестселерів на культуру, суміжні галузі та стиль життя.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	1	1	1	1		
Відвідування практичних занять	1	7	7	6	6	6	6
Робота на практичному занятті	10	7	70	6	60	6	60
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)							
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5	2	10
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	2	50
<i>Разом</i>	331		108		97		126
Максимальна кількість балів							
Розрахунок коефіцієнта	Розрахунок: $331:60=5,5$ Студент набрав: 290 балів Оцінка: $290 : 5,5 = 53$ балів + Іспит (макс. 40 балів)=93 А						

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання Змістовий модуль I (14 год.)

Тема 3. Специфіка українського ринку бестселерів

1. Огляд жанрів, що присутні на українському ринку. Аналіз вимог до жанрової структури бестселерів на українському ринку. Визначення співвідношення між популярністю жанрів та їх успішністю на ринку бестселерів.

Змістовий модуль II (14 год.)

Тема 6. Бестселер у нонфікшн літературі.

1. Огляд основних жанрів літератури нонфікшн та їх характеристики. Популярність бестселерів в літературі нонфікшн та її причини. Аналіз тенденцій розвитку бестселерів в літературі нонфікшн.

Змістовий модуль III (12 год.)

Тема 9. Залучення аудиторії та комунікація з читачами.

1. Залучення уваги аудиторії до книги. Створення контенту для читачів. Підтримка взаємодії та комунікації з читачами.
2. Взаємодія з критиками та блогерами.

Критерії оцінювання самостійної роботи

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1	Презентувати основні результати роботи	3 бал
2.	Якість оформлення	1 бал
3.	Відповідь на запитання (чіткість формулювання та відповідність запитанню)	1 бал
Разом		5 балів

Самостійна робота студента оцінюється від 0 до 5 балів за такими критеріями: 5 балів – завдання виконано в повному обсязі, лаконічно, змістовно, обґрунтовано, з наведеними прикладами, із застосуванням методу аналізу і творчого підходу. Студент самостійно працює з основною і додатковою літературою, оцінює факти, явища, події, робить висновки, вміє обґрунтовувати і формулювати власну позицію, має комунікативні компетенції, прагне до самовдосконалення і саморозвитку.

4 бали – завдання виконано в повному обсязі, лаконічно, змістовно, обґрунтовано, але з певними помилками у викладі матеріалу та без наведених прикладів щодо окремих фактів, явищ, подій. Студент працює із запропонованою літературою, намагається робити висновки. Однак у процесі відтворення самостійно дібраного матеріалу простежується брак власних суджень, прояву креативності та ініціативності.

3 бали – завдання виконано в повному обсязі, але з порушеннями логіки й послідовності викладу матеріалу та без ілюстрування прикладами. У роботі допускаються помилки, неточне вживання термінів, довільне витлумачення фактів. Студент працює із запропонованою літературою, але аналізує її примітивно, без висловлення власної позиції.

2 бали – завдання виконано не в повному обсязі, частково самостійно чи за певним зразком. Студент володіє матеріалом на початковому рівні, викладає його хаотично і необґрунтовано, має фрагментарні навички роботи з літературними джерелами, і не вміє робити висновки. Комунікативні компетенції дуже низького рівня розвитку.

1 бал – більшу частину завдань не виконано. Студент лише частково володіє матеріалом, не вміє чітко і лаконічно і послідовно викладати його, не працює з літературними джерелами. Майже відсутні творчі і комунікативні компетенції.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється самостійно кожним студентом в електронному вигляді та прикріплюється до електронного курсу або презентується усно на парі.

Модульна контрольна робота проводиться після вивчення певного змістового модуля. Оцінюється за виконання завдань у формі, зазначеній викладачем робочій програмі. Форми модульного контролю – проведення модульних

робіт, що передбачають вирішення творчих завдань, ситуативних задач, самостійне створення документів тощо. Кількість модульних контрольних робіт з навчальної дисципліни – 4, виконання кожної роботи є обов'язковим.

Модульна контрольна робота № 1

Завдання:

Оберіть один із сучасних бестселерів на світовому ринку. Охарактеризуйте його жанрову приналежність та цільову аудиторію. Проаналізуйте передумови популярності цієї книжки на українському ринку. Обґрунтуйте, чи є аналізоване видання потенційним бестселером для українських читачів.

Модульна контрольна робота № 2

Завдання:

Оберіть один із сучасних бестселерів на українському ринку. Охарактеризуйте його жанрову приналежність та цільову аудиторію. Проаналізуйте та визначте передумови, завдяки яким ця книжка стала бестселером. Запропонуйте видавничі ідеї для перетворення бестселера на лонгселер.

Модульна контрольна робота № 3–4

Завдання:

Оберіть один із потенційних бестселерів на українському ринку. Охарактеризуйте та проаналізуйте його цільову аудиторію. Підготуйте презентацію книжки для читачів таким чином, щоб вона максимально ефективно посприяла майбутнім продажам.

Критерії оцінювання:

- 1) розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;
- 2) ступінь засвоєння фактичного матеріалу, який вивчається;
- 3) ознайомлення з базовою та додатковою рекомендованою літературою;
- 4) уміння наводити приклади тих чи інших книжкових видань, ілюструвати теоретичні положення практичними прикладами;
- 5) уміння поєднати теорію з практикою при аналізуванні та створенні конкретних ситуацій, розв'язанні завдань;
- 6) логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмовій роботі, уміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.
- 7) повнота відповіді на питання, якість і самостійність виконання завдання; творчий підхід й ініціативність у виконанні завдання.

При оцінюванні модульної контрольної роботи враховується обсяг і правильність виконаних завдань. Правильне виконання всіх завдань оцінюється максимально у 25 балів.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестровий контроль є результатом вивчення кожного модуля, який містить підсумок усіх форм поточного контролю та виконання модульної контрольної роботи. Семестровий контроль включає бали за поточну роботу студента на практичних заняттях, виконання самостійних робіт, модульних контрольних робіт. Семестровий контроль знань студентів – іспит – проводиться у формі захисту проєктів і здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу.

6.5. Орієнтований перелік питань для семестрового контролю:

1. Що таке бестселер? Які критерії можна використовувати для визначення того, що книга є бестселером?
 2. Які різні види видавництва існують та яку роль вони відіграють у публікації бестселерів?
 3. Як редагування впливає на якість та успішність книги? Розгляньте різні види редакції та їхній вплив на кінцевий продукт.
 4. Як маркетинг та реклама допомагають залучити увагу до книги та збільшити продажі? Розгляньте різні стратегії та канали маркетингу та реклами, які використовуються для просування книг.
 5. Як визначити цільову аудиторію та створити ефективні стратегії маркетингу та реклами для цільової аудиторії? Розгляньте різні методи визначення цільової аудиторії та їхній вплив на стратегії маркетингу та реклами.
 6. Як самопублікація книг на платформах самопублікації впливає на публікацію бестселерів? Розгляньте різні відмінності та переваги самопублікації та традиційної публікації.
 7. Як роль технологій та інтернет-магазинів впливає на продажі книг? Розгляньте різні технології та канали продажу книг через інтернет та їхній вплив на продажі книг.
1. Що таке бестселер?
 2. Які фактори впливають на успішність книги?
 3. Що таке платформа автора?
 4. Що таке книжковий трейлер?
 5. Які інструменти маркетингу можна використовувати для просування книги?
 6. Яка роль літературного агента в публікації книги?
 7. Які формати книг можуть бути популярними серед читачів?
 8. Що таке маркетинговий план?
 9. Як залучити нових читачів до своєї книги?
 10. Що таке бренд автора?
 11. Які інструменти можна використовувати для комунікації з читачами?
 12. Яка роль обкладинки книги в успіху її продажів?
 13. Які стратегії реклами можна використовувати для просування книги?
 14. Як визначити цінову політику для книги?
 15. Як залучити більше рецензій на книгу?
 16. Які інструменти можна використовувати для залучення читачів до участі у віртуальних заходах з автором?

17. Які переваги має самовидавництво книги для автора?
18. Що таке партнерська програма в інтернет-магазинах книг?
19. Як впливає обкладинка книги на вироблення бренду автора?
20. Які інструменти можна використовувати для реклами книг в соціальних мережах?
21. Що таке книжкові фестивалі та як вони можуть впливати на продажі книг?
22. Які види ліцензій на книгу існують?
23. Що таке ISBN та яку роль він відіграє для книги?
24. Які причини можуть призвести до невдачі продажу книги?
25. Що таке залучення читачів до створення змісту книги?
26. Які інструменти можна використовувати для залучення аудиторії до участі у попередньому замовленні книги?
27. Які фактори впливають на успішність попереднього замовлення книги?
28. Як можна використовувати відео для реклами книги?
29. Як можна використовувати електронні книги для просування та продажу друкованих книг?
30. Що таке віртуальний тур по книжковій виставці?
31. Як можна використовувати вебінари для залучення читачів до взаємодії з автором?
32. Як можна використовувати соціальні мережі для створення спільноти навколо книги?
33. Як можна використовувати електронну пошту для залучення читачів до взаємодії з автором?
34. Що таке книжковий блог та яку роль він може відігравати для просування та продажу книг?
35. Що таке літературні агенти та яку роль вони відіграють в процесі продажу книг?
36. Як можна використовувати інтернет-магазини для продажу книг?
37. Як можна використовувати блогерів та інфлюенсерів для просування та продажу книг?
38. Як можна використовувати бібліотеки для просування та продажу книг?
39. Як можна використовувати книжкові клуби для просування та продажу книг?
40. Які основні інструменти маркетингу використовуються для просування та продажу книг?

6.6. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова):

1. Філоненко С. Бестселер як проблема сучасного літературного процесу в Україні. Актуальні проблеми слов'янської філології. Серія: Лінгвістика і літературознавство: Міжвуз. зб. наук. ст. 2009. Вип. XXI. С. 539–545.
2. Бестселер. Літературознавча енциклопедія: У двох томах. Т. 1. Авт.-уклад. Ковалів Ю. Київ : ВЦ «Академія», 2007. С. 125.
3. Панченко В., В. Даниленко, В. Шкляр, О. Яровий, Г. Сивокінь. Що таке український бестселер? Слово і час. 2003. №2. С.41–44.
4. Куріло, К., Костюк, Т. Бестселер як феномен масової літератури. Актуальні проблеми природничих і гуманітарних наук у дослідженнях молодих учених «Родзинка – 2021» : Всеукр. наук. конф. молодих уч. 2021. С. 713–714.

Допоміжна:

1. Арчер Дж., Джокерс М. Л. Код бестселера. Лондон : Penguin, 2017. 256с.
2. Sutherland John. Reading the Decades: Fifty Years of the Nation's Bestselling Books. London: BBC Worldwide, 2002. 192 p.
3. Данилюк А. І. Масова культура в контексті демократичних перетворень ХХ століття : автореф. дис. канд. філол. наук: 09.00.08. Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Київ. 2000. 17 с.
4. Довбуш О. Масова література: за та проти. *Studia Metodologica*. Вип. 28. Тернопіль : Редакційно-видавничий відділ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2009. С. 78–83.
5. Зубрицька М. Дискурс обмеженої і необмеженої інтерпретації: дискусії навколо роману Умберто Еко «Маятник Фуко». Львів: Літопис, 2004. С. 623-634.
6. Левицька О. Історія видання одного бестселера: співпраця автора, літературного агента і видавця (на матеріалі роману Джона Фаулза «Колекціонер»). Поліграфія і видавнича справа. 2014. № 4. С. 78–83.
7. Штефан О. Літературний агент: міф чи реальність? Теорія і практика інтелектуальної власності : наук.-практ. журн. Наук.-дослід. ін-т інтелектуальної власності ; Акад. правових наук України. Київ, 2010. № 6 (56). С. 3–10.

7. Навчально-методична карта дисципліни «Теорія і практика бестселера»

Разом: 120 год., лекції – 4 год., практичні заняття – 38 год.,
самостійна робота – 40 год., МКР – 8 год., семестровий контроль – екзамен 30 год.

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	
Модулі	Змістовий модуль I				Змістовий модуль II				Змістовий модуль III			
Назва модуля	Теорія бестселера				Аналіз бестселерів				Аналіз тенденцій та майбутнє бестселерів			
Кількість балів за модуль	108 б.				97 б.				126 б.			
Лекції	Визначення поняття «бестселер» 1 бал				Бестселер в масовій літературі. Жанри. Вимоги до жанрової структури. – 1 бал							
Відвідування практичних	16.	2 б.	2 б.	26.	2 б.	2 б.	26.	2 б.	2 б.	26.		
Практичні	Визначення поняття «бестселер» – 10 б.	Принципи отримання статусу бестселера на зарубіжному та українському видавничому ринку. – 20 б.	Специфіка українського ринку бестселерів – 20 б.	Написання та редагування тексту – 20 б.	Бестселер в масовій літературі. Жанри. Вимоги до жанрової структури – 20 б.	Бестселер в літературі нонфікшн – 20 б.	Аналіз бестселерів: порівняння успішних та неуспішних бестселерів – 20 б.	Креативність та інновації у створенні бестселерів – 20 б.	Залучення аудиторії та комунікація з читачами – 20 б.	Бестселер як соціальне явище – 20 б.		
Самостійна робота	5x1=5 б.				5x1=5 б.				5x2=10 б.			
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 – 25 б.				Модульна контрольна робота 2 – 25 б.				Модульна контрольна робота 3–4 – 50 б.			
Підсумковий контроль	Іспит Усього 331 бал, коефіцієнт 5,5											